

Nr 59.

Ankom till riksdagens kansli den 25 maj 1925 kl. 2 e. m.

Utlåtande, i anledning av väckt motion angående årligt understöd åt köksförestånderskan av 1:a klass vid Stockholms hospital Alma Paulina Lindgren.

I en inom första kammaren av herr *Petrén, Alfred*, väckt motion nr 153 har hemställts, »att riksdagen måtte besluta att bevilja köksföreståndarinnan vid Stockholms hospital *Alma Paulina Lindgren* ett årligt understöd å 900 kronor att utgå från och med den första i månaden efter det hon avgått från denna sin befattning».

Beträffande motiveringen för ifrågavarande hemställan anhåller utskottet att få hänvisa till motionen.

Utskottet har över motionen i vederbörlig ordning inhämtat utlåtande av statskontoret, som i ärendet hört medicinalstyrelsen.

Medicinalstyrelsen anför i sitt yttrande följande:

»Av motionen åtföljda bilagor framgår, att köksförestånderskan Lindgren, som är född den 26 maj 1865, varit anställd vid Stockholms hospital såsom köksförestånderska från och med den 23 augusti 1912. Vid hospitalspersonalens uppförande på ordinarie stat från och med år 1919 uppfördes hon som köksförestånderska av 1:a grad och vid övergång till ny avlöningsstat från och med år 1923 såsom köksförestånderska av 1:a klass. Genom beslut av direktionen för Stockholms hospital har hon medgivits rätt att efter uppnådd pensionsålder kvarstå i tjänst högst till den 26 maj 1925. På grund av ålder och vacklande hälsa komme hon att sistnämnda dag avgå från sin tjänst.

*Medicinal-
styrelsen.*

Vid den 26 maj 1920 uppnådd pensionsålder av 55 år hade fru Lindgren endast sju tjänstår i statens tjänst och var således icke berättigad till erhållande av pension jämlikt bestämmelserna i lagen angående civila tjänst-innehavares rätt till pension, för vilken rätt tio tjänstår erfordras.

I sitt den 18 oktober 1924 avgivna betänkande med förslag till civil tjänstepensionslag har 1921 års pensionskommitté föreslagit, att rätt till hel pension skall för kvinnliga befattningshavare tillhörande ekonomipersonalen vid hospital inträda först vid 65 levnads- och 35 tjänstår. Detta innebär en avsevärd förhöjning av pensionsåldern för dessa befattningshavare och skulle, om förslaget nu varit gällande, beträffande Lindgren hava medfört, att hon kunnat vinna rätt till pension. Den pension hon vid sådant förhållande skulle hava erhållit vid uppnående av 65 levnadsår, skulle utgjort sjutton trettiofemtedelar av hel pension eller sålunda 876 kronor. Som ovan nämnts har fru Lindgren beviljats rätt att kvarstå i tjänst till den 26 maj

1925 och skall då avgå på grund av ålder och vacklande hälsa. I sitt ovannämnda förslag till tjänstepensionslag har 1921 års pensionskommitté föreslagit, att skyldighet för tjänsteman att avgå från tjänst inträder, bland annat, då han befinner sig till följd av sjukdom, vanförhet eller lyte eller till följd av nedsatt arbetsförmåga för framtiden urstånd att behörigen sköta sin tjänst samt han av vederbörande myndighet prövas icke lämpligen kunna tjänstgöra i annan befattning vid verket, varvid rätt till tjänstepension skall tillkomma honom med belopp, beräknat efter antalet tjänstår, dock med lägst 75 procent av hel pension. Därvid skall emellertid tillämpas den inskränkningen, att pension i dylika fall icke må överstiga den pension, som tjänstemannen skulle hava erhållit, om han kvarstått i befattningen till uppnådd pensionsålder. Nämnda stadganden skulle, om förslaget nu varit gällande, kunnat tillämpas beträffande fru Lindgren, som vid dylik tillämpning skulle äga en pension motsvarande sju tton trettiofemtedelar av hel pension eller således 876 kronor.

På grund av vad ovan anförts och då det synes styrelsen synnerligen behjärtansvärt, att fru Lindgren, som enligt ett i motionen åberopat intyg är så gott som medellös, beredes understöd under sin återstående livstid, får styrelsen tillstyrka, att riksdagen måtte bevilja henne ett årligt understöd å 876 kronor att utgå från och med dagen näst efter den, då hon avgår från sin tjänst.»

Statskontoret. För egen del har statskontoret — efter erinran att medicinalstyrelsen tillstyrkt ett årligt understöd å 876 kronor, motsvarande vad som skulle hava tillkommit Alma Paulina Lindgren, om det av 1921 års pensionskommitté nyligen avgivna förslaget till civil tjänstepensionslag blivit godkänt och kommit till tillämpning å henne — vidare anförd följande:

»I och för sig har statskontoret intet att häremot erinra; men då enligt vad statskontoret inhämtat förslag till civil tjänstepensionslag i huvudsaklig överensstämmelse med pensionskommitténs förslag är avsett att framläggas för den nu församlade riksdagen, synes pensionsfrågan i detta fall på enklaste sätt lösas genom att köksföreståndarinnan Lindgren, som erhållit tillstånd att i tjänsten kvarstå till den 26 maj 1925, då hon uppnår 60 års ålder, finge ytterligare någon tids anstånd med avskedet, så att den blivande lagen, som kan antagas träda i kraft med ingången av juli 1925, varder å henne tillämplig. Skulle emellertid pension anses böra henne beviljas på sätt medicinalstyrelsen föreslagit, torde pensionen böra betraktas såsom nyreglerad.»

Utskottet. Utskottet vill erinra, att utskottet i tidigare avgivet utlåtande (nr 50) i huvudsak tillstyrkt bifall till Kungl. Maj:ts förslag till civil tjänstepensionslag. Vid bifall till vad sålunda förordats kommer pensions- och tjänst-ålder för köksföreståndarska vid hospital och asyler att efter den 1 juli 1925 utgöra 60 levnads- och 30 tjänstår. Ifrågavarande befattningshavare, som innehar $12 \frac{3}{4}$ för pension beräkneliga tjänstår, skulle sålunda, därest den nya lagen vore å henne tillämplig, den 26 maj 1925 uppnå pensionsåldern och då vara berättigad till pension, motsvarande $12 \frac{3}{4}$ trettiondelar av hel pension eller, med iakttagande av föreskriven avrundning uppåt, 768 kronor årligen. Utskottet har ansett det vara billigt föreslå, att hon efter avgången ur tjänst

tillerkännes pension till detta belopp, varvid dock torde böra föreskrivas, att pensionsbeloppet skall i avseende å rätt till dyrtids- och pensionstillägg likställas med nyreglerad pension.

Utskottet får alltså hemställa,

att riksdagen, i anledning av förevarande motion I:153, må medgiva, att köksförestånderskan av 1:a klass vid Stockholms hospital Alma Paulina Lindgren må från och med månaden näst efter den, vari hon avgår från sin befattning, under sin återstående livstid å allmänna indragningsstaten uppbära en årlig pension av sjuhundrasextioåtta kronor, med iakttagande likväl, att pensionstillägg ej må av henne åtnjutas samt att dyrtidstillägg å pensionen skall utgå efter de grunder, som i sådant avseende gälla för nyreglerade pensioner

Stockholm den 25 maj 1925.

På bankoutskottets vägnar:

BERNH. ERIKSSON.

Vid detta ärendes slutbehandling hava närvarit:

av första kammaren: herrar *Gustafsson* i Stensholm, *Lindley*, *Vindahl*, *Johansson* i Friggeråker, *Pettersson* i Olovstorp, *Dalberg*, *Lindgren* och *Östergren*; samt

av andra kammaren: herrar *Eriksson* i Grängesberg, *Winkler*, *Bäcklund*, *Ryberg*, *Kloo*, *Johansson* i Edsbyn, *Paulsen* och *Uddenberg* i Varberg.
